

Draagvlak en openheid

DE SLEUTELWOORDEN IN DE ZOEKTOCHT NAAR DE OMVANG VAN DE PAARDENSECTOR

- Het onderzoek naar de gegeneerde omzet in de paardensector blijft de gemoederen bezig houden. Senior onderzoeker Paul Hover van het Mulier Instituut, dat toonaangevend is in sportonderzoek, sprak in ons vorige nummer over dit onderwerp behartenswaardige woorden. Reden voor een nader gesprek.

Het gesprek vindt plaats in de bibliotheek van het Mulier Instituut te Utrecht. Alles ademt sport. Rijen sportboeken en de resultaten van talloze onderzoeken staan keurig gerangschikt. Een tafeltennistafel nodigt uit om de zinnen te verzetten en de ledematen te strekken. Je draait je om en je hebt een prachtig uitzicht op de rood-witte tribunes in het Stadion Galgenwaard, domicilie van FC Utrecht. Er wordt onderhoud gepleegd aan de groen geschoren grasmat, maar verder is het er heel stil. De naam van het onderzoeksinstituut herinnert aan de heer W.J.H. Mulier, die leefde van 1865-1954. Pim Mulier kan worden beschouwd als de aartsvader van de georganiseerde Nederlandse sport. Hij richtte de eerste Nederlandse voetbal-, hockey- en bandyclub op, was één van de initiatiefnemers van de Elfstedentocht en de Nijmeegse Vierdaagse en stond aan de basis van de oprichting van de atletiekunie (KNAU), de voetbalbond (KNVB) en de internationale schaatsunie (ISU).

ONDERZOEK

Het Mulier Instituut werd in 2002 opgericht. Door de jaren heen heeft het honderden onderzoeken op het gebied van de sport en bewegen afgeleverd. Enkele recente onderzoeksresultaten: een verkenning naar de haalbaarheid van een internationale wielerronde in Friesland; een verkenning naar de betekenis van apps voor sportverenigingen en sportevenementen en een onderzoek naar de online belangstelling en beleving van sportevenementen. Ook de

paardensport maakt gebruik van de diensten, kennis en ervaring van het Instituut. Vorig jaar vond een onderzoek plaats naar de verwachte economische impact van Jumping Indoor Maastricht voor de provincie Limburg. Daarvoor al vond een onderzoek plaats naar de omvang van de paardensector in deze provincie en werd daarin een verrassende prognose gegeven van de binnen vijf jaar te verwachten investeringen. Ook de KNHS klopte bij het Mulier Instituut aan voor het eenmaal in de vijf jaar te houden grote onderzoek naar de omvang van de paardensport. Het Mulier Instituut wordt geleid door dr.ir. Hugo van der Poel, telt 6 senior onderzoekers, 9 onderzoekers, 9 junior onderzoekers en 7 personen, die een ondersteunende taak hebben.

STATEMENT

Een van de senior onderzoekers is Paul Hover, die ook de paardensector in zijn portefeuille heeft. De aanleiding voor ons gesprek is zijn statement in het februari-nummer 2018 van De Hippiëse Ondernemer. Wij citeren: "De paardensector, waarbij de paardensport als een belangrijke etalage voor de sector fungeert, is erbij gebaat als er duidelijke cijfers over de financiële omvang van de branche overgelegd kunnen worden. Nog meer dan nu is de sector dan in staat als volwaardige gesprekspartner op te treden en het belang van de sector aan de buitenwereld te laten zien. Dit bevordert het realiseren van sectordoelen, het smeden van samenwerkingsverbanden met publieke en

Foto: Andries van den Berg

Paul Hover is expert op het gebied van sportevenementen, big data, economie en leidt onderzoeken op het gebied van onder andere paardensport, fitness, wielrennen en hardlopen.

private organisaties en wat ik noem 'paarden-inclusief beleid'. Uitgaande van 425.000 paarden en pony's en de methoden die we in Limburg hanteerden, schat ik de nationale omzet op jaarbasis tussen 1,7 en 2,6 miljard euro".

DRAAGVLAK

Je statement leidt tot de kernvraag: wat is er nu nodig om tot een goed en gedegen onderzoek te komen?

Paul Hover: "De twee sleutelwoorden zijn 'draagvlak' en 'openheid'. Draagvlak creëer je door te laten zien waarom een onderzoek waardevol is en de belanghebbenden voor te houden waartoe het onderzoek leidt. Om een voorbeeld te geven: het is niet vanzelfsprekend dat wethouders, die gaan over ruimtelijke en economische ontwikkeling, de kracht en potentie van de paardensector scherp in het vizier hebben. De sector gaat hierbij niet geheel vrijuit, immers: zonder bewijslast over de economische omvang van de sector in Nederland en toekomstperspectieven, is het niet makkelijk om het belang goed voor het voetlicht te plaatsen. Al jarenlang circuleren min of meer dezelfde schattingen over de economische omvang van de sector in ons land, die af en toe met een procentuele ophoging wat worden opgefrist. Is dat een gang van zaken die een omvangrijke en betekenisvolle sector past?

In de tweede plaats is openheid essentieel. Er moet binnen de sector de bereidheid zijn om met name op financieel gebied meer openheid van zaken te geven; dat kan vanzelfsprekend anoniem. Die openheid draagt bij aan een goede

'Er moet binnen de sector de bereidheid zijn om met name op financieel gebied meer openheid van zaken te geven'

respons, die vervolgens de kwaliteit van het onderzoek opkrikt. Een onderzoek naar de gegeneerde omzet in de Nederlandse paardensector is een fiks karwei. Het gaat over de opbrengsten van trailerverhuur ten behoeve van paardengebruik tot de opbrengsten van een bed and breakfast, dat verdient aan de recreatieve paardensport of aan gasten, die een hippisch evenement in de buurt bezoeken".

OVER HET MULIER INSTITUUT

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting, die werkt zonder winstoogmerk. Het doel: de bevordering van de sociaalwetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport. Dit doel wordt nagestreefd door: het uitvoeren van fundamenteel en praktijkgericht sociaalwetenschappelijk sportonderzoek; het monitoren van ontwikkelingen in de sport, onder andere door het opbouwen en ontsluiten van databases en trendreeksen; het bijeenbrengen, ontsluiten, verspreiden en in debat brengen van de uitkomsten van sociaalwetenschappelijk sportonderzoek; het ondersteunen van hoger onderwijsinstellingen bij de opleiding van onderzoekers.

Het Mulier Instituut is opgericht om de versnippering in het (universitaire) sportonderzoek tegen te gaan. Door bundeling en afstemming van onderzoeksactiviteiten werd het mogelijk continuïteit te bieden aan sportonderzoekers en tijdreeksen te ontwikkelen om ontwikkelingen in de sport te monitoren. Het streeft naar betrouwbare en bruikbare kennis voor en over sport. Het volgt de ontwikkelingen in de sport op de voet, is kritisch op de feiten, duidt die ontwikkelingen en zoekt naar verklaringen. Deze hoogwaardige kennis van sport wordt gecombineerd met klantgerichtheid en oog voor de praktische of beleidsrelevantie van het onderzoek. Het Mulier Instituut verricht zelf onderzoek, ondersteunt onderzoekers, verstrekt adviezen, en zet zich in om onderzoeksuitkomsten te vertalen en te verspreiden. Voor zijn dataverzamelingen- en monitoractiviteiten ontvangt het subsidie van het Ministerie van VWS. In aanvulling daarop werft het middelen voor zijn wetenschappelijk onderzoek bij organisaties als NWO, ZonMw en de EU. Daarnaast voert het van oudsher opdrachtonderzoek uit voor derden (overheden, sportorganisaties, bedrijven) en entameert het projecten voor eigen rekening.

Bron: website Mulier Instituut.

Pim Mulier

MEER DAN GELD ALLEEN

Hover benadrukt, dat in hedendaags onderzoek de economische waarde, hoe belangrijk ook, niet alles is. Hover: "De paardensector is bijzonder vanwege de mens-dier interactie.

Mede daardoor gaan er effecten van de paardensector uit die niet makkelijk in cijfers zijn uit te drukken, maar die wél tellen. Denk aan gevoelens van geluk, plezier, trots en troost wellicht. Sport brengt mensen bovendien in een sociaal netwerk, in een community. Dat geldt ook voor de paardensport. Het bijzondere van deze tak van sport is ook, dat de relatie tussen mens en dier een bepaalde waarde vertegen-

woordigt, ook en misschien wel op een bijzondere manier bij mensen met een beperking".

Nu je dat zo zegt komt bij mij een vraag op. De groei van de paardensport en met name de toegenomen belangstelling van vrouwen voor de dressuursport noemt men haast liefkozend 'het Anky-effect'. Hoe moet dat effect worden ingeschat?

Hover: "Niets ten nadele van deze geweldige sportvrouw, maar het is zaak de impact van topsportprestaties op het stimuleren van de recreatieve deelname niet te overschatten. In het algemeen geldt, dat een dergelijk effect – of dat nou het Epke-effect of het Dafne-effect is – vaker niet dan wel optreedt. Toen Richard Krajicek in 1996 Wimbledon won ging dat gepaard met een krimp van ledentallen voor de tennisbond. Het geweldige succes van de volleyballers tijdens de Olympische Spelen van Atlanta 1996 leidde ook niet tot de begeerde groei van de volleybalsport. Andere voorbeel-

Foto: Mulier Instituut

Vorig jaar vond een onderzoek plaats naar de verwachte economische impact van Jumping Indoor Maastricht voor de provincie Limburg.

den zijn er ook: de successen van Raymond van Barneveld in het darten eind jaren '90 en van Anton Geesink in het judo, jaren '60 en '70, gingen wel gepaard met een groei van de desbetreffende sportbond. Het al dan niet optreden van dit zogenaamde trickle down effect hangt samen met de omvang van de sport –een kleine sport heeft groeipotentie-, met de opvangcapaciteit –zijn er wachtlijsten bij clubs-, en het al dan niet benutten van het topsportsucces door marketeers waarbij zij de glitter en glamour van topsport weten te vertalen naar inspiratie voor recreanten. Sportevenementen kunnen zorgen voor extra toe te rekenen waardering. We zijn hier in Utrecht. Neem de start van de Tour de France, die direct (tijdens het evenement) maar ook indirect (promotie van de stad, toerisme) financieel gezien een lokale impact van miljoenen euro's genereerde. Maar ook aan de fantastische ervaring van vele duizenden bezoekers en al die Utrechtenaren, die trots op hun stad waren, kun je een bepaalde waarde toerekenen. Dat geldt ook voor de competentieontwikkeling van vrijwilligers in de sport. Een vrijwilliger, die zich inzet voor een sportevenement, kan daarvan leren, besteedt zijn tijd nuttig en ontleent er wellicht gevoelens van eigenwaarde, een positief zelfbeeld en toegenomen zelfstandigheid aan. Sport draagt ook bij aan de gezondheid van mensen, wat positief effect sorteert op de zorgkosten. Iedere sport heeft ook een externe community van mensen die in de sport geïnteresseerd zijn, er graag over lezen, de televisie-uitzendingen volgen. Ook die vertegenwoordigen een bepaalde waarde”.

GROOTSCHALIG

Hoe moet ik mij een grootschalig onderzoek naar de omvang van de paardensector voorstellen?

‘Sport, fokkerij, toeleveranciers en dienstverleners moeten allemaal mee willen doen omdat zij het collectieve belang ervan erkennen’.

Hover: “Om te beginnen moet het een project zijn waar de sector achter staat. Sport, fokkerij, toeleveranciers en dienstverleners moeten allemaal mee willen doen omdat zij het collectieve belang ervan erkennen. Zaak is om de urgentie niet teveel top-down te duiden, maar in te zetten op een bottom-up benadering waarbij de waarde van een dergelijke exercitie door ondernemers,

beoefenaren, organisatoren et cetera wordt ingezien. De complexiteit van de sector vraagt om een doordachte en grootschalige aanpak. Startpunt is het inschatten van aantallen: bedrijven, beoefenaren, paarden, pony's, evenementen enzovoorts. Die stap is al geen eenvoudige omdat zoiets basaal als het aantal paarden en pony's niet één-twee-drie te achterhalen is omdat er geen centrale registratie plaatsvindt. Vervolgens dienen de geldstromen in kaart te worden gebracht. Hierbij zal gebruik gemaakt moeten worden van nieuwe dataverzameling, literatuurstudie en expertinterviews. Studies uit het buitenland kunnen eveneens aardige referentiecijfers opleveren, zo leerde ons onderzoek in Limburg. Verder is een evenwichtige klankbordgroep nodig als sparring partner om tot de goede vraagstelling

te komen en de mensen in de sector te stimuleren aan het onderzoek mee te werken. Een dergelijke studie zal bijdragen aan wat ik 'paarden-inclusief beleid' noem. Daarmee bedoel ik een stevige verankering van de paardensector in beleidsagenda's op het terrein van leefbaarheid, herbestemming, economie, werkgelegenheid, onderwijs, recreatie en toerisme en branding”. ●

PAUL HOVER: “HET SCHEPT VOLDOENING OM IN DE EMOTIONELE WERELD VAN DE SPORT DE FEITEN OP TAFEL TE LEGGEN.”

Paul Hover (42) is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut en coördinator van The Netherlands Olympic Study Network. Hij is expert op het gebied van sportevenementen, big data, economie en leidt onderzoeken op het gebied van onder andere paardensport, fitness, wielrennen en hardlopen. Op tientallen Nederlandstalige en Engelstalige publicaties is zijn naam als (co)auteur en redacteur te vinden. Daarnaast is Paul columnist en presenteert hij met regelmaat tijdens (wetenschappelijke) congressen. Hij studeerde sport, economie en communicatie (Fontys Economische Hogescholen Tilburg) en deed een verkorte studie vrijetijdwetenschappen (Universiteit van Tilburg en University of Technology Sydney). Paul is lid van de Businessclub Vrienden van Speco, Ludens (netwerk van vrijetijdwetenschappers) en de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). In zijn sportieve loopbaan was hij verdienstelijk mountainbiker. Tegenwoordig trapt hij minder hard, maar met net zoveel plezier.